царстві або в добу еллінізму для позначення грецьких імен. Однак незабаром він натрапив на картуші з іменами фараонів Рамсеса II і Тутмоса III, що правили в Новому царстві. Це дозволило йому висунути припущення про переважне застосування єгипетських ієрогліфів не для позначення слів, а для позначення приголосних звуків і складів. Розшифровка стародавньої мови стала загальним надбанням після публікації його праці «Єгипетська граматика» в 1841 р. [3]. Відкриття Шампольона дало поштовх подальшому активному вивченню єгипетської ієрогліфічної писемності та єгипетської культури.

Таким чином, французька експедиція Наполеона в Єгипет хоча і не була успішною, але мала і навіть на сьогоднішній день має важливе наукове значення, адже заклала фундамент важливим науковим відкриттям. Перш за все, це знайдення унікальної неоціненної археологічної знахідки – Розетського каменю, ключ до розв'язання якого дав початок нової науки єгиптології.

Список використаних джерел

1. Знамениті, великі, геніальні люди. Наполеон Бонапарт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://100v.com.ua/uk/Napoleon-Bonapart-person.
2. Иванов А. Ю. Тайны египетской экспедиции Наполеона / А. Ю. Иванов. – М.: Вече, 2004. – 106 с.
3. Ковальчук А. Експедиція Наполеона в Єгипет та її вплив на світовий культурно-науковий розвиток [Електронний ресурс] / А. Ковальчук. – URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2016_1/72.pdf
4. Ольтеціан І. Єгипетський похід Наполеона / І. Ольтеціан – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://his.1september.ru/2003/17/1.htm.
5. Розеттский камень [Електронний ресурс]. – URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Розеттский_камень

Вікторія Юрченко

НЕЗБОРЕНА НАЦІЯ. ОТАМАНЩИНА

Історія українського народу надзвичайно багата подіями та дійовими особами. Особливо великий масив інформації про життя наших предків стосується сторінок державотворення, зокрема періоду Української національно-демократичної революції 1917–1920/21 рр. У цей час на поверхню суспільного буття усіх українських земель загалом, і кожного регіону, зокрема, вийшло нездоланне прагнення бути творцем власного

життя, боротися за особисту свободу та державну незалежність. За столітній період, особливо впродовж останніх 28 років, науковці зібрали, проаналізували та осмислили величезну кількість різноманітних джерел про тогочасні події. Водночас, маючи чітке й зрозуміле уявлення про їх перебіг із загальнодержавної перспективи, ми не завжди можемо пояснити поведінку окремих учасників подій, їх особисту мотивацію, специфіку суспільно-політичних процесів, які відбувалися в 1917–1921 рр. у тих чи інших частинах нашої держави. Одним з таких діячів був Ананій Волинець – один з керівників антибільшовицького збройного опору на Гайсинщині, командир 61-го,а згодом, і 13-го полків Армії УНР, командир Гайсинсько-Брацлавської бригади.

Народився він 1 (13) жовтня 1894 р. в багатодітній селянській родині в селі Карбівка нинішнього Гайсинського району Вінницької області. Окрім Ананія, в Гаврила Волинця, селянина середніх статків, було ще 3 синів та 4 доньок [8]. Після падіння царського самодержавства Ананій Волинець повертається додому і одразу ж з головою поринає в тогочасне бурхливе суспільно-політичне життя: вступає до партії українських есерів, а також входить до складу Гайсинського революційного комітету (виконує обов'язки секретаря). В серпні 1917 р. влада у Гайсинському повіті фактично переходить до рук есерів і А. Волинець стає заступником повітового комісара Тимчасового уряду, а також очолює повітову міліцію.

Як свідомий патріот, Волинець відгукується на заклик Центральної Ради про організацію загонів Вільного козацтва. Завдяки його зусиллям, до лав повітового козацтва записується майже 5 тисяч чоловік, які надійно стояли на шляху численних грабіжників та мародерів.

В березні 1918 р. А. Волинець – у Києві, куди він прибув для лікування гострого запалення легень. Після одужання, за мандатом Центральної Ради, здійснює інспекцію органів місцевої влади у Київській та Подільській губерніях. На Черкащині його застає гетьманський переворот. Як український есер, він не приймає Гетьманат, і повертається додому. В листопаді 1918 р., А. Волинець, отримавши наказ із Києва, виступає проти місцевої гетьманської адміністрації [4]. В селі Рахнівка із місцевих селян він формує загін у 250 чоловік, при 4-х кулеметах, з якими без бою захоплює Гайсин. Солдати

10-го Липовецького піхотного полку, що знаходились у місті, майже повним складом перейшли на бік повстанців. Таким чином, у розпорядженні

А. Волинця опинились значні військові сили у складі 3-х куренів, загону кінноти у 200 шабель, та 30 станкових кулемети, і 1-на гармата [2, с. 229]. Дізнавшись від помічника Гайсинського повітового комісара Л. Грановського про успіх А. Волинця, Головний Отаман Симон Петлюра своєю телеграмою призначає його командиром місцевих повстанців. Невдовзі Гайсинський курінь Національної гвардії (з 3 січня 1919 р. –

Окремий Гайсинський курінь ім. отамана Симона Петлюри) підпорядковується 2-му Подільському корпусу генерала П. Ярошевича. Із загону А. Волинця у Вінниці 25 січня 1919 р. було сформовано 61-й Гайсинський полк, а молодому отаману присвоєно звання підполковника [8].

Перше бойове хрещення полк А. Волинця дістав, придушуючи більшовицькі виступи в Літинсько-Летичівсько-Меджибізькому районі, після чого був перекинутий під Рівне у розпорядження отамана Оскілка (лютий 1919 р.). Як зазначає історик О. Реєнт «Одержавши наказ, Гайсинський курінь виступив походом на Летичів і 6 січня прибув до Літина. Тут А. Волинцеві довелося наводити відповідний «революційний порядок». Зокрема, некомпетентність і нерішучість місцевого військового командування вкупі з цивільними управлінцями примусила отамана застосувати жорсткі заходи щодо активізації діяльності української влади в повіті [5, с. 166].

Досить високу оцінку діяльності А. Волинця дає М. Середа, один з нещадних критиків «отаманщини» та її провідників. Він схвально оцінив дії А. Волинця як командира повстанського загону: «…отаман Волинець був запеклим ворогом озброєної юрби і палким прихильником свідомої національної армії. Почуття національних зобов'язань він поглиблював і поширював у своїх частинах зі всім розмахом досвідченого педагога» [7, с. 24].

Наче гайдамаки Залізняка і Гонти чи побратими Кармалюка, гуляли козаки Волинця по Поділлю, визволяючи один за одним населені пункти: Ладижин, Теплик, Гранів, Дашів, Китайгород, Хмільник та інші. У визволених містах та селах повстанці встановлювали свою адміністрацію, а також вживали заходів щодо підтримання громадського порядку.

У відповідь червоне командування знімає з фронту і кидає проти повстанців 7-й піхотний полк. Відступивши з міста, А. Волинець заманює противника в ліси на північний захід від Гайсина і майже повністю винищує. На короткий час у Гайсині та повіті знову встановлюється українська влада. Однак, червоні невдовзі відновлюють сили і відбивають Гайсин (всього лише з початку травня до середини липня 1919 р. місто 8 разів переходило до рук повстанців). На допомогу 7-му піхотному полку червоних приходить Таращанська бригада [4]. Розуміючи, що з такою силою йому не впоратися, А. Волинець розпускає хлопців по домівках, а сам із невеликим загоном приймає нерівний бій у селі Кисляк, оточеному звідусіль червоними. З 60-ти бійців на чолі з отаманом, які кинулись у прорив ворожого кільця, в живих залишилося лише троє козаків. З двома із них отаман заховався у лісі.

Невдовзі Гайсинсько-Брацлавська бригада отамана А. Волинця приєднується до 7-ої Запорізької дивізії, з якою ділить як радощі перемог, так і прикрощі поразок. 13 червня 1919 р., після прориву фронту будьоннівською кіннотою, українські війська розпочинають відступ на

захід [6, с. 388]. Біля села Токи Збаразького району Тернопільської області загін А. Волинця переправляється через Збруч і опиняється на території, зайнятій поляками. Розпочалась важка доба поневірянь на чужині, пошуку засобів до існування. Як і Головний Отаман С. В. Петлюра, А. Волинець за довгі роки війни не нажив собі ні золота, ні коштовностей, ні рахунків у закордонних банках. Тому він разом із вагітною дружиною Ольгою поселяється в селі Щаснівка, що біля Тарнува, заробляючи на прожиття важкою працею в заможних господарів, а також лікуючи місцевих селян. Згодом, після багатомісячного перебування у Рівненській в'язниці (1922 р.), куди потрапив за підозрою у антидержавній діяльності, змінює не один вид діяльності [4].

В 1933 р. у Рівному А. Волинець познайомився із славнозвісним паном Тарасом Бульбою-Боровцем. Останній дуже високо цінив свого нового знайомого: «Волинець був нашим симпатиком та дуже добрим моїм дорадником у багатьох справах. Він знав про всі плани та дії нашої організації і був дуже поважним співавтором тих чи інших її намірів. Це була високоінтелігентна та далекозора людина, гнучкий тактик. Я дуже багато від нього навчився у галузі воєнно-політичної тактики» [3, с. 66–67].

Коли восени 1939 р. на західноукраїнські землі вступили червоні війська, А. Волинець залишився у Рівному. На цей час він працював інспектором з обліку Рівненського повітового земельного відділу, мешкав у селі Басів Кут. Вже 2 жовтня 1939 р. А. Волинець був заарештований енкаведистами, однак, не знайшовши нічого підозрілого, вони були змушені його відпустити. Завдяки доносу громадянина С. В. Пекаря, який в одному з мешканців Рівного упізнав колишнього грізного борця за волю України, А. Волинця було заарештовано вдруге 20 січня 1940 р. На суді А. Волинець тримається мужньо й безстрашно. Помилування не просив і виступив з ґрунтовними звинуваченнями більшовизму. Закінчив словами про віру в звільнення України від сталіністів [4]. Полковника армії УНР А. Волинця розстріляли 14 травня 1941 р. Так завершив свій життєвий шлях один із героїв національно – визвольної боротьби доби УНР, який у пам'яті нащадків, попри окремі допущені помилки та хитання, залишився взірцем у боротьбі за волю для наступних поколінь.

Список використаних джерел

1. Барцьось В. Отаман повстанців Гайсинщини Ананій Волинець був дорадником командира УПА- «Поліська Січ» Т. Бульби-Боровця / Барцьось В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vinnytsya.svoboda.org.ua
2. Бінцаровська Г. Д. Національно-визвольні події на Вінниччині 1917–1920 рр. у історико-краєзнавчих дослідженнях / Г. Д. Бінцаровська // Наук. зап. [Вінницького держ. пед. ун-ту. імені Михайла

Коцюбинського]. Серія: Історія. – 2009. – Вип. 16. – С. 227–231.
3. Бульба-Боровець Т. Армія без держави / Т. Бульба-Боровець. – Львів: Світоч, 1993. – 168 с.
4. Волинець Ананій Гаврилович [Електронний ресурс]. – URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Волинець_Ананій_Гаврилович
5. Реєнт О. П. Нариси життя Літинщини 1917–1921 рр.: революційні події та повсякденність / О. П. Реєнт, В. П. Рекрут; наук. ред. акад. В. А. Смолій. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2017. – 298 с.
6. Савченко Г. П. Волинець Ананій Гаврилович [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 1: А–В / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. – К.: В-во «Наукова думка», 2003. – С. 388.
7. Середа М. Отаманщина. Отаман Волинець // Літопис Червона Калина. – Львів, 1930. – Число 7/8. – С. 24–35.
8. Стецюк Т. В. Ананій Волинець – організатор повстанського антибільшовицького руху на Поділлі доби УНР (1919–1920 рр.) [Електронний ресурс] / Т. В. Стецюк. – URL: http://www.info-library.com.ua/books-text-11003.html

Вікторія Юрченко

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА – ПОГЛЯД НА ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ

Сучасна парадигма реформування української школи декларує фундаментально нові підходи до освітньо-виховного процесу, пропонуючи сучасним педагогам переорієнтувати увагу на формування компетентностей учнів. Способи передачі знань в сучасній українській школі майже не мотивують дітей до осягнення нових знань та популяризації навчального процесу. Відповідно до сучасних тенденцій – найбільш затребуваними та успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх. Якості роботи в команді, спілкування в багатокультурному середовищі та володіння іншими сучасними вміннями стануть превалюючими. Також важливим аспектом для сучасного українського покоління є вивчення та усвідомлення історії власної нації та розуміння історичної пам’яті, задля збереження та розбудови власної держави. Саме тому концептуальні положення Нової української школи покликані змінити освітню парадигму та по-новому поглянути на вивчення історії в школі.

Метою нашого дослідження є з’ясування концептуальних підходів